

การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี)
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*

An Evaluation of the Bachelor of Education Program (5 Years
Curriculum) In English Language Teaching (Revised A.D. 2011),
Faculty of Education, Burapha University

วัฒนพร จตุรานนท์**
wattanaporn@buu.ac.th
แก้วตา เจริญสุข***
จรรยา ชาญสมุทร***
อภิญา ชัยกุล***
จิรนุช ขาวเมื่อน้อย***
โสภี ชาญเชิงยุทธชัย**

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษายกระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (Internal Quality Assurance: IQA) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework: TQF) และประเมินโดยการประยุกต์ใช้ซีบีบีโมเดล ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 105 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารสถานศึกษา นิสิตรหัส 54 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามจำนวน และแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษายกระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีการดำเนินการและผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และจากการประเมินหลักสูตรโดยการประยุกต์ใช้ซีบีบีโมเดลพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม

*งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีงบประมาณ 2558

**อาจารย์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** อาจารย์ โรงเรียน สาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.74$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.71$) ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.93$) ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.68$) และด้านบริบทมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.74$)

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the Bachelor of Education Program (5 Years Curriculum) in English Language Teaching (Revised A.D. 2011), Faculty of Education, Burapha University according to Thai Qualification Framework (TQF), Internal Quality Assurance (IQA) and CIPP model (Context, Input, Process, and Product). The population and sample of this research were curriculum experts, committee members of the program, instructors, undergraduate students, mentors and school administrators and there are 105 of them in total. The result showed that the curriculum met all indicators indicated in Thai Qualification Framework and Internal Quality Assurance. Moreover, the overall program was at high level of suitability ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.74$). In terms of the context, it was at high level of suitability ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.71$). The input was at high level of suitability ($\bar{X} = 3.65$, $SD = 0.93$). The process was at high level of suitability ($\bar{X} = 4.02$, $SD = 0.68$) and the product was at high level of suitability ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.74$).

Keywords: Curriculum Evaluation

บทนำ

หลักสูตรเป็นกรอบหรือแนวทางที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดขึ้นเพื่อให้แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยสถาบันการศึกษา สถานศึกษา อาจกำหนดโครงสร้างหรือองค์ประกอบของหลักสูตร ที่อาจประกอบด้วย จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล หรืออาจมีองค์ประกอบอื่นๆ เพิ่มเติม ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน หลักการ จุดประสงค์รายวิชา เป็นต้น

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรมีกระบวนการที่หลากหลายตามแนวคิดของนักการศึกษาหรือ

นักพัฒนาหลักสูตร โดยสรุปมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ระบบการวางแผนหลักสูตร หรือออกแบบหลักสูตรหรือร่างหลักสูตร ตามองค์ประกอบของหลักสูตร และมีการตรวจสอบความสอดคล้องและเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับปรุงร่างหลักสูตรนั้น จากนั้นเป็นระบบการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ มีการวางแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน และวัดผลประเมินการเรียนการสอน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนการสอนและนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป และระบบสุดท้ายเป็นระบบประเมินหลักสูตร ซึ่งมีรูปแบบในการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตร

หลายท่านซึ่งการประเมินหลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจว่าหลักสูตรนั้นๆ จะยังคงใช้ต่อไป หรือจะต้องปรับปรุง หรือยุติการใช้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของ *Stufflebeam et al.* (1971) ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการต่อเนื่องครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอนและประเมินทั้งความก้าวหน้า (Formative evaluation) และประเมินสรุปรวม (Summative evaluation) สามารถใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการประเมินแบบนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ องค์ประกอบของการประเมินมุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้คือ

1) การประเมินด้านบริบท (Context) เป็นการประเมินที่เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมของหลักสูตร เพื่อความสมเหตุสมผลของภูมิหลังที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรได้แก่ ปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและรายวิชา

2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ คุณวุฒิและผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน พื้นฐานของผู้เรียน/เงื่อนไขการรับนิสิต อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และงบประมาณ

3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

4) การประเมินด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินผลสิ่งที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจของ

นิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่เลี้ยงต่อนิสิต

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจึงได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) ซึ่งเป็นหลักสูตรหนึ่งในหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามกระบวนการประเมินในรูปแบบชิปปี้ ซึ่งประกอบด้วยด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในหลักสูตร อันได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นิสิตรหัส 54 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพี่เลี้ยงของนิสิตรหัส 54 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะเกิดผลประโยชน์สูงสุดกับนิสิตซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (Internal Quality Assurance: IQA)

2. เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework: TQF)

3. เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการประยุกต์ใช้ซีพีโมเดล (CIPP model) ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ได้นำผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

3. เป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรที่ใช้รูปแบบซีพีโมเดลในการประเมิน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ โดยการประยุกต์ใช้ซีพีโมเดล (CIPP Model) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท ประกอบด้วย ปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กลยุทธ์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย คุณวุฒิผลงานของอาจารย์ประจำหลักสูตร พื้นฐานของผู้เรียน/เงื่อนไขในการรับนิสิตที่เข้าศึกษา อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อวัสดุอุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อม งบประมาณ

3. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้อบรมเสริมหลักสูตร/โครงการ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้สำคัญตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงต่อนิสิต

นอกจากนี้ ยังมีการแบ่งรายละเอียดหัวข้อเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) (TQF) และระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA) ด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน
2. อาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 5 คน
3. ครูพี่เลี้ยงของนิสิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษรหัส 54 ที่ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 30 คน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาที่นิสิตสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษรหัส 54 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจำนวน 24 คน
5. นิสิตรหัส 54 ที่กำลังฝึกปฏิบัติการสอน ณ สถานศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 13 คนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญ ซึ่งจะได้ศึกษาข้อมูลว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา มีความเหมาะสมเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด มีจุดอ่อนหรือจุดแข็งอะไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าและนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไปผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ความหมาย จุดมุ่งหมาย และรูปแบบการประเมินหลักสูตร เพื่อนำมากรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้แตกต่างกันมากมายดังเช่น

ทิตินา แชมมณี (2535: 133-134) กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า เป็นการประเมินที่มุ่งการได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการประเมินทั้งระบบ คือการประเมินความก้าวหน้าและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตรด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527: 149) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมมองต่างๆ นำมาพิจารณาร่วมกันสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใดเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

โดยสรุปแล้ว การประเมินหลักสูตร คือ การพิจารณาหลักสูตรโดยใช้ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบและนำผลการสรุปมา

ใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกในการปรับปรุงหลักสูตร ในองค์ประกอบของหลักสูตรและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 123-130) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร สามารถสรุปได้ดังนี้

1) เพื่อตรวจสอบว่าเอกสารหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน สื่อ การวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกันหรือไม่รวมถึงการวางแผนระบบการบริหารจัดการ และการบริการหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่เพียงใด

2) เพื่อตรวจสอบว่าการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์หรือไม่การประเมินในส่วนนี้มุ่งเน้นการประเมินการจัดการกระบวนการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการ การวัดและประเมินการเรียนรู้ เป็นต้น

3) เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนที่เป็นผลผลิตของหลักสูตรมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

4) เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้หรือไม่ เพียงใด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดในการประเมินหลักสูตร
2. การกำหนดแนวคิดในการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบชิปปี้ และกำหนดให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (TQF) และระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA)

3. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งผู้วิจัยขอกำหนดรายละเอียดในการพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล อันได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นิสิตรหัส 54 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นแบบสอบถามตามระบบการประเมินแบบซิปป์ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรรูปแบบการประเมินหลักสูตร ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร

3.3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

3.4 แบบสอบถามสำหรับนิสิตรหัส 54 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

3.5 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert)

4. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเหมาะสมและความถูกต้องของภาษา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับจริงที่นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญนัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 2 อาจารย์ประจำหลักสูตรนัดหมายเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ผู้สอน ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 4 นิสิตรหัส 54 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เลี้ยงสำรวจสถานศึกษาที่นิสิตรหัส 54 สาขาการสอนภาษาอังกฤษ ปฏิบัติการสอนทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00

หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50

หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50

หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50

หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50

หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและเขียนบรรยายเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลงานวิจัยการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (TQF) และโดยการประยุกต์ใช้ซีบิโอมเดล (CIPP model) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA)

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (TQF)

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโดยการประยุกต์ใช้ซีบิโอมเดล (CIPP model) ดังมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA)

ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (Internal Quality Assurance: IQA) ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียนและ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้พบว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อจากผลการประเมินจากคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (Internal Quality

Assurance: IQA)ที่แต่งตั้งโดยฝ่ายประกันคุณภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (TQF)

ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework: TQF) ซึ่งประกอบไปด้วย 12 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อย 80 % มีส่วนร่วมในการวางแผนติดตามทบทวนการดำเนินการหลักสูตร 2) มีการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร 3) มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา 4) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา 5) มีการจัดทำรายละเอียดผลการดำเนินงานของหลักสูตรภายใน 60 วัน หลังปิดภาคการศึกษา 6) มีการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน 7) มี

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยร้อยละ 25 8) อาจารย์ใหม่ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศด้านการเรียนการสอน 9) อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและหรือวิชาชีพอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี 10) จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 11) ความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย 3.51 ขึ้นไป 12) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตใหม่ 3.51 ขึ้นไป นั้นพบว่ามีการดำเนินการและผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 10 ข้อ โดยข้อที่ไม่ได้รับการประเมินในรอบปีการศึกษา 2557 คือ 8) อาจารย์ใหม่ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศด้านการเรียนการสอน เนื่องจากไม่มีอาจารย์ใหม่ และ 12) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตใหม่ 3.51 ขึ้นไป เนื่องจากยังไม่มีบัณฑิตจบการศึกษาตามหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโดยประยุกต์ใช้ซีบีไอโมเดล (CIPP model)

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ คิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้าน

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ระดับความเหมาะสม
ด้านบริบท	4.22	0.71	มาก
ด้านปัจจัยพื้นฐาน	3.65	0.93	มาก
ด้านกระบวนการ	4.02	0.68	มาก
ด้านผลผลิต	4.24	0.63	มาก
เฉลี่ย	4.22	0.66	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) โดยรวมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อด้านบริบท ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านกระบวนการผลิต และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคิด

เห็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยพื้นฐาน

ตอนที่ 3.1 ข้อมูลด้านบริบท

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความ คิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมที่มีต่อปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้าง หลักสูตรและรายวิชาแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านบริบท

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ระดับความเหมาะสม	ลำดับ
ปรัชญาและวัตถุประสงค์	4.18	0.67	มาก	1
โครงสร้างหลักสูตร	4.02	0.66	มาก	3
รายวิชา	4.1	0.71	มาก	2
เฉลี่ย	4.1	0.68	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.1 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังนี้ ปรัชญาและวัตถุประสงค์ รายวิชา และโครงสร้างหลักสูตร

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านบริบท คือ ควรเพิ่มแนวคิดปรัชญาทางการปฏิบัติตามแนว experiential-based และ competency-based และเน้นเรื่องของการปฏิบัติในสถานศึกษาให้มากขึ้นควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ให้สะท้อนคุณลักษณะครูภาษาอังกฤษที่พึงประสงค์ โดยอาจศึกษาและวิเคราะห์จากมาตรฐานการสอนภาษาอังกฤษ (TESOL Standards) เพื่อให้วัตถุประสงค์เฉพาะสาขาวิชามีความจำเพาะเจาะจงมากขึ้น บาง

หมวดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตมีจำนวนมากเกินไป เช่น รายวิชาเอก ควรพิจารณารายวิชาและปรับลดรายวิชา และจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม นอกจากนี้ ในหมวดรายวิชาชีพครูบังคับ ควรเพิ่มรายวิชาการวัดและการประเมินผล รายวิชาวิจัย รายวิชาการประเมินโครงการ รายวิชาการประกันคุณภาพ และรายวิชา ลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาดในหลักสูตรด้วย หลักสูตรควรมีการเพิ่มรายวิชาที่บูรณาการศาสตร์การสอนและเนื้อหาวิชาเอกเข้าด้วยกันให้มากขึ้น และควรมีบุคลากรที่จบทางด้านการสอน และทางด้านภาษาอังกฤษโดยตรง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3.2 ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมที่มีต่อพื้นฐานของผู้เรียน/เงื่อนไขในการรับนิสิตที่เข้าศึกษา อาคารเรียน/ห้องเรียน/สื่อ วัสดุอุปกรณ์ การจัดสภาพแวดล้อมแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านปัจจัยนำเข้า

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ระดับความเหมาะสม
นิสิต	3.66	0.89	มาก
1. พื้นฐานของผู้เรียน/การรับนิสิต	3.98	0.75	มาก
2. ห้องเรียน/ สื่อ วัสดุอุปกรณ์	3.34	1.13	ปานกลาง
อาจารย์ผู้สอน	3.74	0.79	มาก
เฉลี่ย	3.69	0.78	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความคิดเห็นด้านปัจจัยพื้นฐาน (Input) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามินิกิตความคิดเห็นต่อพื้นฐานของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และห้องเรียน/ สื่อ วัสดุอุปกรณ์อยู่ใน

ระดับปานกลาง และอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านปัจจัยนำเข้า คือ ควรมีการให้เขียนเรียงความ พิจารณากระบวนการสื่อสารและเจตคติที่มีต่อวิชาชีพครู หรือควรมีการจัดตั้ง Assessment Center เพื่อให้การพิจารณาคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อให้คณะศึกษาศาสตร์มีประสิทธิภาพมากขึ้นและได้นิสิตที่มีคุณภาพและบุคลิกภาพ เจตคติเหมาะสมกับวิชาชีพครู

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านกระบวนการ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ระดับความเหมาะสม
1. กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร	3.85	0.72	มาก
2. การจัดการเรียนการสอน	4.07	0.68	มาก
3. การวัดและประเมินผล	4.01	0.65	มาก
เฉลี่ย	4.02	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมจากการตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านกระบวนการ คือ กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาและวิธีการให้คำปรึกษาเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม ควรในแต่ละภาคการศึกษา และปีการศึกษา ควรการปรับกลยุทธ์และกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเป็นไปตามกิจกรรม

นอกจากนี้ควรมีการมีการเพิ่มผลสอบภาษาอังกฤษเข้าไปในเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อให้ได้นิสิตที่มีคุณภาพ

ตอนที่ 3.3 ข้อมูลด้านกระบวนการ

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร/โครงการ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา แสดงดังตารางที่ 4

ตามที่ครูสภาได้วางไว้ และควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมให้ชัดเจนว่าแต่ละชั้นปีจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอะไรบ้าง นอกจากนี้ ควรเพิ่ม Exit Exam ให้กับนิสิตด้วยโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพราะเนื่องจากปัจจุบันมีการกำหนดระดับภาษาอังกฤษของครูผู้สอนและผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนในคู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework for Reference Language: CEFR)

ตอนที่ 3.4 ข้อมูลด้านผลผลิต

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของนิสิตตามผลการเรียนรู้สำคัญที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านผลผลิต

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	SD	ระดับความคิดเห็น
คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนิสิต	4.2	0.63	มาก
ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของนิสิตตามผลการเรียนรู้สำคัญที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	4.24	0.74	มาก
เฉลี่ย	4.22	0.66	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.22 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนิสิตและความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของนิสิตตามผลการเรียนรู้สำคัญที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) ครั้งนี้ ของสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (TQF) และระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557 (IQA) และโดยการประยุกต์ใช้ซีบีเอ็มโมเดล(CIPP Model) นั้นสรุปได้ว่า

หลักสูตรได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) (TQF) และตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (Internal Quality Assurance: IQA) และผ่านเกณฑ์การดำเนินงานทุกข้อ ส่วนผลการประเมินโดยการประยุกต์ใช้ซีบีเอ็มโมเดล(CIPP Model) นั้นมีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

อภิปรายผล

จากการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ(หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง และนิสิตรหัส 54 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ(หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2554) ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (Internal Quality Assurance: IQA) พบว่ามีการกำกับมาตรฐานให้การดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ประจำหลักสูตรมีการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรีให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556) และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ข้อ ได้แก่ จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คนมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทในสาขาที่ตรงหรือ

สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน และมีการบริหารจัดการของอาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ และคณะศึกษาศาสตร์ ที่คอยกำกับ ติดตาม การบริหารจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษได้ดัดรับนิตินิเทศใหม่ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557

2. ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ(หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2554) พบว่า มีผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ประจำหลักสูตรได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556) และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ (มคอ.1) และผ่านการเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และรับทราบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและในปีการศึกษา 2554 จึงได้นำหลักสูตรที่พัฒนามาใช้ โดยมีกลไกในการรับนิตินิเทศ การส่งเสริมและพัฒนา นิตินิเทศ มีการควบคุม การดูแล การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นิตินิเทศโดยอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่แต่งตั้งโดยคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยบูรพา มีระบบจัดการหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (<http://tqf.buu.ac.th>)ซึ่งทำให้การจัดทำและการติดตาม มคอ.3 มคอ.4 มคอ.5 มคอ.6 และมคอ.7 เป็นไปอย่างมีระบบ คณาจารย์ผู้สอนและบุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ โดยได้รับงบประมาณจากคณะศึกษาศาสตร์หรือหน่วยงานที่บุคลากรได้รับเลือกให้ไปรับการพัฒนานอกจากนี้ เพื่อให้หลักสูตรเป็นตามระบบงานประกันคุณภาพภายใน และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

อุดมศึกษา หลักสูตรได้ทำการประเมินระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้ายที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.07 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของหลักสูตรมีความชัดเจน สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรมีความทันสมัย และวิชาเรียนมีความเหมาะสม มีการกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความเหมาะสม แต่ยังคงพร่องในเรื่องของจำนวนและขนาดของห้องเรียน

3. ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ(หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2554) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการประยุกต์ใช้ชิปปโมเดล CIPP Model ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง และนิสิตรหัส 54 สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ส่วนผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่าทุกด้านความเหมาะสม ทั้งนี้ อาจารย์ประจำหลักสูตรได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ด้านนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) พ.ศ.2554 โดยหลักสูตรได้ผ่านการเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และรับทราบจากสกอ. ทำให้หลักสูตรมีความสอดคล้องในองค์ประกอบ และมีความเหมาะสมในระดับมาก และมีการบริหารจัดการหลักสูตร การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ และการใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา นิตินิเทศได้เรียนรู้ในรายวิชาในหมวดวิชาศึกษา

ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาเอกจากคณาจารย์ชาวไทย และอาจารย์ชาวต่างประเทศ อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา ต่างๆ มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในด้านการสอนและศาสตร์เฉพาะทาง (เช่น ภาษาอังกฤษ) จาก คณะ ภาควิชา และหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ทำให้ ผลผลิตนิสิตครูเป็นตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นิสิต และคุณลักษณะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของ นิสิตที่กำหนดไว้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็น ของอาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษาที่นิสิตรหัส 54 ที่ไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้นๆ แต่อย่างไร ก็ หลักสูตรควรมาปรับปรุงวัตถุประสงค์เฉพาะสาขาให้ มีความชัดเจน สะท้อนถึงความรู้และทักษะที่ครูภาษาอังกฤษควรมี ควรปรับปรุงชื่อรายวิชาและเนื้อหาวิชา ให้สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของนิสิต และสังคมมากขึ้น ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการ มีความเหมาะสม มีการกำหนดเกณฑ์การรับที่ชัดเจน แต่ ควรเพิ่มผลสอบภาษาอังกฤษเข้าไปในเกณฑ์การคัดเลือก เพื่อให้ได้นิสิตที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับด้านกระบวนการที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอ แนะนำให้มี exit exam เพื่อวัดความรู้ความสามารถด้าน ภาษาอังกฤษของนิสิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1.1 การประเมินหลักสูตรโดยใช้ การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มควบคู่กับการตอบ แบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดเชิงลึก อันเป็นประโยชน์มากในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

1.2 งานวิจัยนี้นอกจากจะประเมินหลักสูตร โดยใช้การประยุกต์ใช้ชิปปโมเดล CIPP Model ที่ช่วยให้ ผู้ประเมินได้เห็นข้อดีและข้อควรปรับปรุงของหลักสูตร ในองค์ประกอบต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้นแล้ว ยังทำการประเมิน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษาฉบับปีการศึกษา 2557 ซึ่งทำให้ได้ ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้รองรับการตรวจสอบจาก คณะ กรรมการประกันคุณภาพการศึกษาจากภายในและ ภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งในระดับหลักสูตร และระดับ คณะอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการเชิญตัวแทนนิสิต อาจารย์ ผู้สอน ครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา มาเพื่อตอบแบบ สัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะในการประเมินหลักสูตร ในครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มขึ้นอันจะเป็น ประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.2 นอกจากการประเมินหลักสูตรโดยการ ประยุกต์ใช้ชิปปโมเดล CIPP Model แล้ว ควรประเมิน หลักสูตรตามรูปแบบอื่น ๆ ด้วย เช่น การประเมินแบบไม่ ผูกพันกับจุดมุ่งหมาย (Goal-Free Evaluation) เพื่อให้ ได้ผลการประเมินที่เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น

2.3 การประเมินหลักสูตรในด้านผลผลิต ควรมีการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตด้วย เพื่อ จะได้เป็นข้อมูลสะท้อนกลับว่าบัณฑิตที่จบไปแล้ว ได้ ประกอบอาชีพตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้หลักสูตรมี ความสอดคล้องและผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- “ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 122 ตอนพิเศษ 76 ง
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545)*. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินติ้ง.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2554). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559*. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education) (TQF:HEd)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ทิตินา เขมมณี. (2535). *เอกสารการอบรมวิจัยปฏิบัติการครั้งที่ 6 เรื่องการประเมินหลักสูตร กองวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- চারিণ্ড ৰুব্দী. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนรัช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ พรินท์.
- สุมิตร คุณานกร. (2536). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559):ฉบับสรุปพิมพ์ครั้งที่1*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- Taba, H. 1962. *Curriculum development: theory and practice*. New York, NY: Harcourt, Brace & World.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Stufflebeam, D.L. (1971). *The relevance of the CIPP evaluation model for educational accountability*. *Journal of Research and Development in Education*. 5(1), pp. 19-25.
- Stufflebeam D. L. et al. (1971). *Education and Decision Making*. Itasca, Illinois : Peacock Publisher.
- Stufflebeam, D.L., Gulickson, A. and Wingate, L. (2002). *The Spirit of Consuelo: An Evaluation of Ke Aka Hòona*. The Evaluation Center, Western Michigan University.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. San Francisco: Jossey-Bass.